

Batagaa kañ Pol n'a sanba Galati borey se

Citaaboo fahamandiroo

*Galati gandaa sii kala gandaa kañ se i ga nee
Tirki laboo jere foo ga. Pol naarumawey ra a koy
Galati borey do. Woo ka kate i ma naanay Isa
Almasihu. Egilizyañ gorandi no din. Pol banda
ga, Alyahuuduyan bangay kañ nee kañ ka naanay
Isa hinne si boro hallasi, kala ma Alyahuudey
alaadawey mo kayandi. Waatoo kañ Pol maa kañ
Galati borey na fondo cimoo nañ ka hanga taari
cawandey wey, a hantum i se k'i hoyray, i ma
duumi borcintaraa ra ka hanga fondo cimoo.*

*A n'i bayrandi kañ man'ti Alyahuudey ašariyaa
no ma boro hallasi. Ka naanay Isa hinne no
ma boro hallasi. A nee i se i ma nañ Hundi
Henanantaa m'i gongu, zama nga no ma boro
faaba ma hin ka teegoy henna tee.*

Borey kañ se batagaa sanbandi maajney

nda fooyanoo kañ teendi i se

¹ Agay Pol kañ ti diyaw, boroyañ man'ay tee
diyaw, boro man'ay ti a, amma Isa Almasihu
nda Baaba Irkoy kañ n'a tunandi bukawey ra
k'ay ti a. ² Agay nda ir armey kul kañ goo
ay bande ka batagaa woo sanba Galati gandaa
Egilizey se. ³ Ir Baaba Irkoy nda ir Koyoo Isa
Almasihu anneemaa nda alaafiyaa ma kaa war
ga. ⁴ Almasihu na nga boñ noo ir zunubey

maaganda se k'ir cendi k'ir kaa zaman laalaa
woo ra. Woo ti Irkoy ir Baaba ibaayoo. ⁵ Nga,
darža ma bara a ga abada hala abada. Amin.

Alhabar Borya folloku bara

⁶ Ay bonjoo haw nda takaa kaŋ nda war cahā
ka banda bere bora se kaŋ na war cee nda
[Almasihu] anneemaa. War koy alhabar borya
tana dii, ⁷ ka gar alhabar borya kul sii no koyne,
boroyaŋ de bara no kaŋ ga war boŋey jaami, i
ga baa ngi ma Almasihu Alhabar Boryaa bere.
⁸ Amma ba nda ir wala beenaa almalayka foo na
alhabar borya foo waazu war se kaŋ ga fay nda
woo kaŋ ir n'a waazu war se, koyoo ma laali.
⁹ Sanda takaa kaŋ nda ir n'a har ka bisa, sohō
ay g'a har koyne: nda boro foo na alhabar borya
foo har war se kaŋ man'ti woo kaŋ war duu a,
koyoo ma laali.

¹⁰ Aywa, sohō adamize alhormaa wala Irkoy
alhormaa no ay g'a ceeci? Wala mo adamizey se
ay ga ceeci ya kan? Nda ya mma ceeci hala sohō
ka kan adamizey se, ay si tee Almasihu tamoo.

Takaa kaŋ nda Pol tee diyaw

¹¹ Ag'armey, ay ga war bayrandi kaŋ Alhabar
Boryaa kaŋ ay n'a waazu mana hun adamize do.
¹² Zama agay, ya na duu a adamize ga, a mana
cawandi ya ne, amma Isa Almasihu k'a bangandi
ya ne.

¹³ War maa ay jogolaa waatoo kaŋ ay goo
Alyahuudey addinaa ra, takaa kaŋ nda ay hanse
ka Irkoy Egilizoo gurzugay ka ceeci k'a halaci,
¹⁴ takaa kaŋ nda ay bisa ag'alwadde boobo ay

jamaa ra Alyahuudey addinaa ra, zama ay ga hanse ka canse ay baabey alaadawey se.

¹⁵ Amma kaj a kan [Irkoj] se kaj n'ay dan jere ga za ay jaa gundoo ra, de mo kaj n'ay cee nga anneemaa ra, ¹⁶ ka nga Iz'aroo bangandi ya ne, hala y'a har dumey se kaj man'ti Alyahuudu, ya na nbunadam hoyraa ceeci. ¹⁷ Ya na žigi mo ka koy Žerizalem, borey do kaj n'ay jin ka tee diyaw, amma dogoo din da ya nka koy Arabi jina, ay yee koyne Damas.

¹⁸ Jiiri hinza banda ga, ay žigi ka koy Žerizalem ka Piyer bay, ay cindi jeroo ga jirbi woy cindi guu (15). ¹⁹ De mo ya na dii diyawey jerey boro kul nda man'ti Žak, ir Koyoo armaa. ²⁰ Hayey kaj ay g'i hantum war se, nga ne, Irkoj ga bay kaj ay si taari.

²¹ Woo banda ga, ay koy Siiri nda Silisi gandawey ra. ²² Egilizey kaj goo Almasihu maajoo ga Žude gandaa ra mana bay ka dii agay. ²³ Amma i ga maa hinne i ga nee: «Boraan kaj cindi k'ir gurzugay goo ma naanaa waazu kaj a cindi ka ceeci k'a halaci.» ²⁴ De i ga Irkoj beerandi ay maaganda se.

2

Hayey kaj Pol nda diyawey cindey n'i kayandi

¹ Jiiri woy cindi taaci (14) banda ga, agay nda Barnabas žigi ka koy koyne Žerizalem, ay na Tit mo ka koy ay bande. ² Irkoj ka bangandi ya ne ka kate ya žigi, ay na Alhabar Boryaa kanandi Egilizey jine kaj ay g'a waazu dumey

se kañ man'ti Alyahuudu. Boro kayantey, ay n'a kanandi i jine jere ga hala goyoo kañ ay goo m'a tee wala woo kañ ay n'a tee masi tee yaada. ³ Ba Tit kañ cindi ay bande kañ ti Grek, a mana tilasandi a ga a ma hurubangu.* ⁴ Woo kul, haya mana kate a kala ir taari armey kañ zanba ka huru ir ra, ka borcintaraa derandi kañ ir duu a Almasihu Isa bande k'ir tee banjayañ. ⁵ Ir mana yadda i se ka cindi i cire ba alwaati kayna, hala Alhabar Boryaa cimoo ma cindi war kone.

⁶ Wey kañ i g'i dii sanda boro kayante, haya kul kañyañ no ay si kula, Irkoy si boro ndum guna. Borey kañ se i ga nee kayante mana haya danj ay ga ka tonton. ⁷ Amma kañ i bay Alhabar Boryaa talfandi ay ga y'a waazu dumiyañ kañ man'ti Alyahuudu se, sanda takaa kañ nda a talfandi Piyer ga Alyahuudey se, ⁸ zama Irkoy kañ na Piyer soolu a ma tee Alyahuudey diyaa, nga da ka agay mo soolu ya tee diyaw dumey kañ man'ti Alyahuudu se, ⁹ kañ i yadda goyoo kañ nondi ya ne Irkoy anneema ra, Žak, nda Piyer, nda Yehiya kañyañ ti Egilizoo hugoo ganjiyañ na kabe danj agay nda Barnabas kaboo ra ka cebe kañ ngi yadda ir ga, ir, ir ma koy goy dumey kañ man'ti Alyahuudu game, ngi, ngi ma koy goy Alyahuudey game. ¹⁰ I baa de ir ma hongu talkey, woo ti haya kañ ay soobay y'a tee.

Pol citi Piyer ga Antiyoš

¹¹ Amma kañ Piyer kaa Antiyoš, ay citi a ga borey kul jine, zama a toope. ¹² Waatoo kañ

---

* ^{2:3} 2.3 «... a ma hurubangu» maanaa ti: a ma huru alyahuudutaray.

boro fooyaŋ kaŋ hun Žak do mana too kate, a ga ŋaa boro bande kaŋ man'ti Alyahuudu, amma za i too kate, a hun borey ra ka yee jere ga, a mana yee ka yadda ka ŋaa i bande, Alyahuudey kaŋ ga hurubanguyanoo kayandi hunburay se. ¹³ Alyahuudey cindey mo na almunafikitaray tee ka hanga a hala nongu kaŋ ra i na Barnabas mo hangandi ngi bande ngi almunafikitaraa ra. ¹⁴ Amma waatoo kaŋ ay dii i si dira borey kul jine nda Alhabar Boryaa cimoo, ay nee Piyer se borey kul jine: «Nda ni kaŋ ti Alyahuudu, n'ga huna sanda boro kaŋ man'ti Alyahuudu, takā foo n'ga dumey kaŋ man'ti Alyahuudu gaabi i ma tee sanda Alyahuudu?»

Alyahuudey nda dumey jerey kul

si hallasi kala naanaa albarkaa ra

¹⁵ Ir, ir nka hayandi alyahuudutaray, ir man'ti zunubu teekey kaŋ hun dumey ra kaŋ man'ti Alyahuudu. ¹⁶ Amma ir ga bay kaŋ ašariyaa diiyanoo si boro tee boro šerrante, boro ma naanay hinne Isa Almasihu no ma boro tee boro šerrante. Ir mo, ir naanay Almasihu Isa hala naanaa kaŋ ir na daŋ a ra m'ir tee boro šerranteyan, amma man'ti nda ašariyaa diiyanoo, zama ašariyaa diiyanoo si boro kul tee boro šerrante. ¹⁷ Nda ir ga ceeci k'ir boŋ tee boro šerrante Almasihu albarkaa ra, ka gar mo zunubanteyan ti ir hunday, Almasihu ti zunubu cere wala? Abada! ¹⁸ Zama nda ay yee ka hayey cin kaŋ ay n'i kayri, ya mma cebe kaŋ ašariyaa hookaw ti agay. ¹⁹ Agay hunday ašariyaa k'ay tee bukaw, ay buu a here hala ya duu ka huna Irkoy

here. Ay kanjandi Almasihu bande, ²⁰ man'ti agay no ma huna koyne, amma Almasihu no ma huna ay ra. Hunaroo kañ ay goo m'a tee sohõ da ay gaahamoo ra, ay s'a huna kala naanaa kañ ay n'a dan Irkoy Iz'aroo ra, nga kañ bajoo kañ a n'a tee ya ne maaganda se, a na nga boj noo i ma nga wii ay sabboo se. ²¹ Ay si Irkoy anneemaa kaa, zama nda a gar šerretaray mma duwandi ašariyaa ra, adiši Almasihu nka buu yaada.

3

Ašariyaa diiyano wala ka naanay Isa no ma boro tee boro šerrante?

¹ He Galati borey, war sii nda lakkal, may ka dabari dan war se? War kañ takaa kañ nda Isa Almasihukanjandi harandi war se kaaray, ma nee haya kañ war dii a. ² Hayaa hinne kañ ay ga baa y'a bay war ga ti: ašariyaa diiyano albarkaa ra war duu Irkoy Hundoo wala naanaa šennoo kañ war maar'a albarkaa ra war duu a? ³ War sii nda lakkal takaa woo kul? War sintin ka dira nda Irkoy Hundoo, sohõ war ga benandi nda hundi-ibaayoo wala? ⁴ War farawoo kul tee yaada wala? A si hin ka tee yaada. ⁵ Irkoy kañ ga war noo nga Hundoo, nga kañ ga kayfiyan tee war game, ašariyaa diiyano albarkaa ra wala naanaa šennoo kañ war maar'a albarkaa ra a g'i tee?

⁶ Takaa kañ nda «Ibirahima naanay Irkoy, de a kabandi a se šerretaray»*, ⁷ war ma bay kañ borey kañ ga ngi naanaa dan Irkoy ra, ngi ti

---

* **3:6** 3.6 Sintinoo 15.6.

Ibirahima haamawey. **8** Citaaboo bayrandi za a mana tee kaŋ Irkoy ga dumey kaŋ man'ti Alyahuudu tee boro šerrante nda i naanay. Woo se a jin ka alhabar boryaa woo har Ibirahima se ka nee: «Ni bande gandawey kul ga duu albarka.»[†] **9** Takaa woo ra borey kaŋ ga ngi naanaa daŋ Irkoy ra, ga duu albarka Ibirahima bande kaŋ naanay.

10 Borey kul kaŋ ga ašariyaa dii sii kala laaliyan cire, zama a hantumandi Citaaboo ra ka nee: «Boro kul kaŋ si hayey kul kaŋ hantumandi ašariyaa citaaboo ra dii k'i ka goy, boraal laali.»[‡] **11** A ga henan kaŋ ašariyaa si boro kul tee boro šerrante Irkoy jine, zama «boro šerrantaa si huna kala nda naanay albarkaa.»[§] **12** Ašariyaa mana hun naanay ra, amma «boro kaŋ ga hayey wey ka goy ga huna nda ey.»*

13 Almasihu n'ir day k'ir kaa ašariyaa laaliyanoo ra, a tee laalihaya ir maaganda se, zama a hantumandi Citaaboo ra ka nee: «Boro kul kaŋ deejandi bundu ga, laali.»[†] **14** Woo teendi hala Ibirahima albarkaa, dumey kaŋ man'ti Alyahuudu ma duu a Almasihu Isa bande hala ir ma duu naanay ra Irkoy Hundoo kaŋ allaahidoo zandi.

Hayaa kaŋ ga ašariyaa nda allaahidoo fay

† **3:8** 3.8 Sintinoo 12.3. ‡ **3:10** 3.10 Alhukumoo 27.26. § **3:11** 3.11 «boro šerrantaa si huna kala nda naanay albarkaa», Grek šenni ra, almaganaa faa ti «boro kaŋ naanay n'a tee boro šerrante, ga huna», Habaku 2.4. * **3:12** 3.12 Sargarey 18.5.
† **3:13** 3.13 Alhukumoo 21.23.

15 Ag'armey, ay ga šelaŋ war se sanda adamizey alaadaa: takaa kan̄ nda boro kan̄ na nga wasiyyoo hantum, boro foo s'a kaa, a si tonton a ga. **16** Irkoy na allaahiduyaŋ zaa Ibirahima nda nga hayroo se. A mana nee «nda nga hayrey se», sanda boro booboyaŋ, amma boro folloku ga a goo, a nka nee «nda ni hayroo se»‡, maanaa Almasihu. **17** Hayaa ne kan̄ ay g'a har: amaanaa kan̄ Irkoy n'a zaa k'a jisi henna, ašariyaa kan̄ goro jiiri zangu taaci nda waranza (430) amaanaa banda ga si allaahidoo kaa k'a derandi ka nga alkadaroo kaa. **18** Zama nda ašariyaa bande boro ga duu tuboo, adiši man'ti allaahidoo ra a ga hun koyne. Ka gar allaahidoo ra Irkoy na Ibirahima noo anneemaa.

19 Adiši macin se ašariyaa gorandi? A nka tontonandi allaahidoo ga ka borey hooyaney cebe, hala waati kan̄ hayroo kan̄ se allaahidoo zandi kaa. Ašariyaa woo, almalaykey k'a gorandi k'a daŋ waafakandikaw kaboo ra. **20** Ka gar waafakandikaw man'ti boro folloku no a ga waafakandi, amma Irkoy nga folloku no.

21 Ašariyaa ga Irkoy allaahidey kuta wala? Abada! Zama nda a gar ašariya nka nondi kan̄ ga hunayan noo, kul nda cimi šerretaray mana hun kala ašariyaa diiyanoo ra. **22** Amma Citaaboo na hayey kul daŋ zunubu gaaboo cire hala allaahidoo kan̄ Irkoy n'a zaa ma nondi ganakey se ngi naanaa kan̄ i n'a daŋ Isa Almasihu ra maaganda se.

23 Kan̄ naanaa waatoo mana kaa, ir man'ti

---

‡ **3:16** 3.16 Sintinoo 17.7.

kala ašariyaa kasa-izey, ir daabandi hala naanaa fondaan cebandiyano ga. ²⁴ Takaan woo da, ašariyaa ti ir gongukaa kañ g'ir gongu hala Almasihu ga, hala ir ma tee boro šerranteyan naanaa albarkaa ra. ²⁵ Sohō kañ naanaa kaa, ir sii gongukaw bande koyne.

War man'ti bajnayañ koyne, Irkoy izeyañ ti war

²⁶ War kul man'ti kala Irkoy izeyañ Almasihu Isa kañ war naanay a maaganda se, ²⁷ zama war kul kañ batize Almasihu ra, war na Almasihu danj war ga sanda darbay. ²⁸ Woo ra Alyahuudu wala Grek sii no, bajna wala borcin sii no, aru wala woy sii no, zama war kul ti affoo Almasihu Isa bande. ²⁹ Haya kañ se Almasihu wane nda war, adiši Ibirahima hayroo ti war, war ti tubukey sanda takaa kañ nda allaahidoo n'a har.

4

¹ Ay nee: hala de tubukaa ga tee zanka kaccu, haya kul si nga nda bajna fay, ba kañ se nga ti hayaa kul koyoo. ² A sii kala boroyañ cire kañ ga huga nda nga nda nga jinawey hala waatoo kañ baaboo na kayandi ga. ³ Ir mo takaa din da, waatoo kañ ir ga zanka, ir man'ti kala bajnayañ adunja hayey se. ⁴ Amma kañ alwaatoo too kañ kayandi, Irkoy na nga Iz'aroo sanba kate. Woy-boro k'a danj adunja ra, a hayandi ašariyaa waati ⁵ hala a ma duu ka borey kañ goo ašariyaa hinoo cire day k'i kaa kabe ra. Woo ra ir ga hin ka tee Irkoy ize kanbari. ⁶ Haya kañ se Irkoy izeyañ ti war, woo se Irkoy na nga Iz'aroo

Hundoo sanba ir biney ra. Hundoo din no ma kaati ka nee: «Abba, ir Baaba Irkoy!» ⁷ Takaan woo ra ni man'ti bajna koyne, iz'aru ti ni. Haya kaŋ se iz'aru ti ni, woo se Irkoy sabboo ra tubukaw mo ti ni.

Alhuzunoo kaŋ Pol n'a zaa Galati borey se

⁸ Waatey kaŋ bisa ra war mana Irkoy bay, war cindi ka tee koyyaŋ se tam kaŋ nda cimi man'ti koyyaŋ no. ⁹ Amma sohō war ga Irkoy bay, wala hunday sohō ir ma nee Irkoy ga war bay. Taka foo war ga war boŋ yeeti haya buunayaŋ kaŋ sii nda nafaw cire kaŋyaŋ se war ga baa war ma tee tam koyne? ¹⁰ War ga zaariyaŋ, nda handuyan, nda waatiyan, nda jiiriyaŋ beerandi. ¹¹ Ay ga hunbur war here farayanoo kaŋ ay n'a tee war se ma tee yaada.

¹² Ag'armey, ay g'a ḥaaray war ga, war ma tee sanda agay, zama agay mo, ya nka tee sanda war. War mana ifutu kul tee ya ne. ¹³ War ga bay kaŋ cee jinaa, ay wircoo ka kate ya koy war do ka Alhabar Boryaa har war se. ¹⁴ Ay wircoo hanse ka war farandi, war man'ay konnay war man'ay hesu, amma war nk'ay dii sanda Irkoy almalayka, sanda Almasihu Isa. ¹⁵ Macin no war gomnoo ti a? Ay ga tee war se seede kaŋ, nda a mma hin ka tee waatoo din, war ga war moneyn dogu k'i noo ya ne. ¹⁶ Cimoo kaŋ ay g'a har war se kate ya tee war se iberi wala?

¹⁷ Borey din kaŋ ga war ceeći nda gaabi, alkuniyanteyan no, i mma baa ngi ma agay nda war kaa cere ga hala war ma duu ka gaabandi ngi hayey ra. ¹⁸ A ga boori boro ma gaabandi

teegoy henna ga waati kul, a masi tee haya kañ, nda ay goo war gamey ra de no, war g'a tee. ¹⁹ Ay zankey, ay goo hayyan taamari ra* koyne war se hala waati kañ Almasihu ma timme war hunaroo ra. ²⁰ Ay si baa kala ya bara war do hala ya takaa kañ nda ay ga šelañ barmay, zama ay ga almunkar nda war.

Koñja woyoo nda borcin woyoo

²¹ W'ay bayrandi, war kañ baa war ma goro ašariyaa hinoo cire, war si hanjajer ašariyaa se wala? ²² A hantumandi Citaaboo ra kañ Ibirahima duu iz'aru hinka, affoo koñjaa ga, affaa borcin woyoo ga. ²³ Koñjaa wanoo mana hayandi kala hundi-ibaayi ra. Borcin woyoo wanoo mana hayandi kala Irkoy allaahidoo al-barkaa ra. ²⁴ Šennoo woo goo nda maana, zama ihinkaa man'ti kala sanda amaana hinka. Amaana foo zandi Sinay tondi hondoo boñ, woo ti Hažatta, a ga izeyañ hay kañ ga tee bajnayan. ²⁵ Hažatta ti Sinay tondi hondoo kañ goo Arabi, a ga hima nda Žerizalem kañ ga bara sohō da, zama nga nda nga izey goo bajnataray. ²⁶ Amma Žerizalem kañ goo beene ti borcin woyoo kañ ti ir jaa. ²⁷ A hantumandi Citaaboo ra ka nee:
 «Naali, woy gunoo kañ si hay,
 hanse ka jaali, ma kaati, ni kañ si taama,
 zama woyoo kañ cindi nga foo ga duu ize booboo
 ka bisa woyoo kañ goo kurjnoo kone.»†

---

* **4:19** 4.19 Pol mma nga boñ himandi nda woy kañ ga taama.

† **4:27** 4.27 Ezayi 54.1.

²⁸ War kañ ti ag'armey, sanda Isiyaka war man'ti kala Irkoy allaahidoo izey. ²⁹ Sanda cee jinää takaa kañ woo kan hayandi hundi-ibaayoo ra na woo kan hayandi Irkoy Hundoo albarkaa ra gurzugay, taka follokaa no hala sohõ. ³⁰ Amma macin no Citaaboo nee? A nee: «Konjaa nda nga iz'aroo gaaray, zama abada konjaa iz'aroo si tubu borcin woyoo iz'aroo bande.»[‡] ³¹ Woo se ag'armey, ir man'ti konjaa izey, borcin woyoo izey ti ir.

5

Almasihu n'ir sawal

¹ Borcintaray se Almasihu n'ir sawal. Adiši wa gaabandi, war masi war bon yeeti bapnataray cire.

² Nga ne, agay Pol ga nee war se kañ, nda war na war bon dañbangu, Almasihu si haya kul hanse war se. ³ Ay ga yee ka adamize kul kañ hurubangu bayrandi kañ a ga hima ka hayey kul tee kañ ašariyaa n'i har. ⁴ War dunbu nda Almasihu, war kañ ga ceeći ašariyaa ma war tee boro šerrante. War fay nda Irkoy anneemaa. ⁵ Ir hunday naataa goo kañ Irkoy Hundoo albarkaa ra ir ga duu šerretaray. Ir g'a batu nda naanay. ⁶ Almasihu Isa bande, hurubanguyan wala hurubanguyan janjay kul sii nda alfayda. Naanaa kañ ga goy bajı ra bara nda alfayda.

⁷ War zuru henna, may ka war ganji war ma cimoo dii? ⁸ Boñbereyanoo woo mana hun Irkoy

---

[‡] **4:30** 4.30 Sintinoo 21.10.

do kaŋ na war cee. ⁹ Dolobiri kaccu ga laajinoo kul tunandi. ¹⁰ Agay, ay ga naanay ka bay ir Koyoo maaganda se war mana miile tana zaa. Amma boraa kaŋ ga war boŋoo bere, boro kul kaŋ no, koyoo ga nga zukandoo zaa.

¹¹ Ag'armey, nda a gar agay, ya mma huruban-guyan waazu, macin se ay ga gurzugandi? Adiši Isa kanjandibundoo si tee boro kul se albasi. ¹² Borey kaŋ ga war boŋey bere, i ma ngi boŋ daasu zaati.

¹³ Ag'armey, war, war mana ciyandi kala sawalyan se, amma war masi sawalyanoo tee haya kaŋ ga kate war ma dira hundi-ibaayi ra, war ma cere alhaadimay baji ra. ¹⁴ Zama ašariyaa kul si tabati kala šenni folloku ra, šennoo ti: «Ma baa ni cinaa sanda takaa kaŋ nda n'ga baa ni boŋ.»* ¹⁵ Amma nda war ga cere nama ka cere ŋaa, war ma hawgay war masi koy cere halaci.

Irkoy Hundoo m'ir juwal, hundi-ibaayi mas'ir juwal

¹⁶ Hayaa kaŋ ay ga baa y'a bayrandi war se man'ti kala war ma dira Irkoy Hundoo bande, nga ra war si dira nda hundi-ibaayi boonawey. ¹⁷ Zama hayey kaŋ boro hundi-ibaayoo g'i boonay si kan Irkoy Hundoo se, takaa din da hayey kaŋ ga kan Irkoy Hundoo se si kan hundi-ibaayi se. Haya hinkaa woo si cere zaa, taka kaŋ ra war masi duu ka hayey tee kaŋ war ga baa war m'i tee. ¹⁸ Amma nda Irkoy Hundoo no ma war gongu, war sii ašariyaa hinoo cire.

---

* **5:14** 5.14 Sargarey 19.18.

¹⁹ Hundi-ibaayi teegoyey si tugu, ngi ti: woy nda aru izefututaray, ūibi, haya futu boonayyan, ²⁰ tooru ganayan, kottekoynitaray, iberitaray, yenje, canseyan, binetunyaney, alhaasiditarawey, waafakay jaŋawey, fay-fayyaney, ²¹ boonayyaney, suuyaney, ɻaa-ka-hooyan, nda hayey kaŋ ga hima nda wey. Ay ga war bayrandi sanda takaa kaŋ nda ay bay k'a tee kaŋ borey kaŋ ga hayey wey dumey tee si Irkoy Laamaa tubu.

²² Amma hayaa kaŋ Irkoy Hundoo g'a hay ti: baji, ɻaali, alaafiya, suuri, borohennataray, binehennay, allaahidutaray, ²³ bineyaynay, bonđiiyan. Ašariya sii no kaŋ ga konna hayey wey dumey. ²⁴ Borey kaŋ ti Almasihu [Isa] borey na hayey kaŋ hundi-ibaayi ga bag'ey nda wey kaŋ a g'i boonay kanji. ²⁵ Nda ir ga huna Irkoy Hundoo bande, ir ma dira mo Irkoy Hundoo bande. ²⁶ Ir masi tee foomanteyaŋ ka cere ceeci, ka canse cere ga.

6

War ma cere jeraw zaa

¹ Ag'armey, nda boro diyandi laybu kul kaŋ teeyanoo ra no, war kaŋ Irkoy Hundoo ga war gongu, wa boraa dan̄ fondaar ra nda bineyaynay. Ma hawgay ni hunday masih koy siyandi. ² Wa jeraw zaa cere se, woo ra war ga Almasihu ašariyaa tabatandi. ³ Boro kaŋ ga hongu haya ti nga, ka gar a man'ti baffoo, a mma nga boŋ darga. ⁴ Boro foo kul ma nga boŋ teegoyoo fesufesu, woo ra a ga hin ka fooma nga boŋ de here, amma man'ti boro foo here a ga fooma.

⁵ Zama boro foo kul ga tuuru nga boŋ maajoo ga.

⁶ Boraa kaŋ se Irkoy meešennoo ga cawandi ma cawandikaa noo hayey kul ra kaŋ goo a se.

⁷ War masi war boŋ darga, Irkoy si naŋ boro ma nga nooŋo. Zama woo kaŋ boro n'a duma, nga no a g'a hegay. ⁸ Boro kaŋ duma nga boŋ hundi-ibaayoo se ga hayaa hegay kaŋ hundi-ibaayi g'a hay kaŋ ti halaciyan. Amma boro kaŋ duma Irkoy Hundoo se ga hayaa hegay kaŋ Irkoy Hundoo g'a hay kaŋ ti hunayan abadantaa.

⁹ Ir masi fara nda gomni teeyan, nda ir biney mana hun, ir ga nga gomnoo hegay waatoo kaŋ ga hima ra. ¹⁰ Woo se, nda ir duu fondo, ir ma gomni tee borey kul se, waaniwaani borey kaŋ ir nda ey goo naanaa fondaar.

Kašeta koraa nda fooyanoo

¹¹ Wa harfu beerey guna, agay hunday kaboo k'i hantum war se. ¹² Borey kaŋ ga baa ngi ma ngi boŋ boryandi borey se, ngi no ma war waazibi war ma hurubangu. I si woo tee kala hala borey masi ngi gurzugay Almasihu kaŋ buu kanjandibundoo ga maaganda se. ¹³ Zama wey kaŋ hurubangu hunday si ašariyaa dii. I si baa kala war ma hurubangu hala ngi ma fooma ka nee ngi tammasaasaa goo war hamey ga. ¹⁴ Agay, abada ay si fooma nda haya kul nda man'ti ir Koyoo Isa Almasihu buuyanoo kanjandibundoo ga kaŋ albarkaa ra adujŋa kanjandi ya ne sanda takaa kaŋ nda agay mo kanjandi adujŋa se. ¹⁵ Hurubanguyan wala hurubanguyan jaŋay sii nda nafaw kul. Ma tee takari taaga bara nda

nafaw. ¹⁶ Borey kul kanj ga dira fondaan woo
bande, alaaifiyaan nda tamallaa ma bara i ga, ngi
kanj ti Izirayel borey kanj ti Irkoy wane!

¹⁷ Hō banda ga, boro kul masi yee k'ay farandi,
zama agay, Isa busawey goo ay gaahamoo ga.*

¹⁸ Ir Koyoo Isa Almasihu anneemaa ma bara
war lakkaley bande, ag'armey! Amin.

---

* **6:17** 6.17 Busawey man'ti kala gurzugaa kanj Pol duu a Isa
naanaa maaganda se.

Songhai de Gao

Songhay, Koyraboro Senni: Songhai de Gao (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc. and BFP Velberter Mission

Language: Songhai de Gao

Contributor: BFP Velberter Mission

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

593ebd0d-f3c5-5f89-8599-37209ac56328